

[Etusivu](#) > ... > [Perhe- ja Perintöoikeudelliset Asiat](#) > [Varallisuussuhteet Avioliitossa Ja Rekisteröidyssä Parisuhteessa](#) > [Aviovarallisuussuhteet](#) > [Belgium](#)

Aviovarallisuussuhteet

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Onko tässä jäsenvaltiossa lakiin perustuva aviovarallisuusjärjestelmä? Mitä siinä säädetään?

Puolisoihin, jotka eivät ole tehneet erillistä avioehtosopimusta (*huwelijkscontract / convention matrimoniale*), sovelletaan avioliiton solmimispäivästä alkaen lakisääteistä aviovarallisuusjärjestelmää, joka on avioitumisen jälkeen kertyneen omaisuuden yhteisyyttä koskeva järjestelmä.

Lakisääteisessä järjestelmässä puolisojen omaisuus jaetaan kolmeen omaisuuslajiin. Kaksi näistä on kummankin puolison omaa erillistä omaisuutta, johon kuuluu kaikki ennen avioliittoa omistettu omaisuus sekä avioliiton aikana perintönä tai lahjana saatu omaisuus tai omaisuus, joka on tullut tällaisen omaisuuden sijaan (siviililain 2.3.17–2.3.21 § (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*)). Tietty omaisuus tai tietyt oikeudet katsotaan henkilökohtaisiksi niiden hankinta- tai saamisajankohdasta riippumatta, mutta jos niiden hankkimiseen on käytetty yhteisiä varoja, niistä voi joutua suorittamaan korvaavan maksun yhteiseen omaisuuteen. Näihin kuuluvat muun muassa kummankin puolison henkilökohtaiseen omaisuuteen liittyvät tarvikkeet, vaatteet ja henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettut esineet, eläkeoikeudet jne. (täydellinen luettelo: siviililain 2.3.18 § ja 2.3.19 §). Yhteistä omaisuutta ovat muun muassa kaikki tulot, mukaan lukien ansiotulot ja kummankin puolison omasta omaisuudesta saadut tulot, sekä ne varat, jotka on saatu varallisuuden siirron perusteella avioliiton aikana (siviililain 2.3.22 §).

2 Miten puoliset voivat järjestää aviovarallisuussuhteensa? Mitä muodollisia vaatimuksia tähän sovelletaan?

Puolisot voivat valita aviovarallisuusjärjestelmän tekemällä avioehtosopimuksen. Belgian lainsäädännön mukaan vaihtoehtoiset aviovarallisuusjärjestelmät ovat omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä (*scheiding van goederen / séparation des biens*) (riippumatta siitä, liittyykö siihen selvittelylauseke (*verrekenbeding / clause compromissoire*)) ja omaisuuden yhteisyyteen perustuva järjestelmä (*algehele gemeenschap van goederen / communauté universelle*).

Omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä ([siviililain 2.3.61–2.3.77 §](#)) sisältää vain kahdenlaista omaisuutta: yhdelle puolisolle kuuluva omaisuus ja toiselle puolisolle kuuluva omaisuus. Kummankin puolison tulot pidetään erillään, eli kumpikin saa vapaasti päättää omien tulojensa käytöstä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että puoliset, jotka ovat valinneet omaisuuden erillisyyteen perustuvan järjestelmän, eivät voi yhdessä omistaa mitään. Puolisoiden yhteisesti omistamaa omaisuutta ei pidetä varsinaisesti yhteisenä vaan pikemminkin ”jakamattomana”, eli siihen sovelletaan yhteisomistusta koskevaa lainsäädäntöä ([siviililain 3.68 § ja sitä seuraavat pykälät](#)). Tässä järjestelmässä tunnustetaan myös perheen kodin erityisasema. Puolisot voivat valita omaisuuden selkeän erottelun (*zuivere scheiding van goederen/séparation de biens pure et simple*), mutta he voivat myös sisällyttää lisälausekkeita tietyn tason solidaarisuuden varmistamiseksi. Lisäksi puolisojen on nimenomaisesti ilmoitettava, suostuvatko he oikeuden määräämään kohtuullisuuskorjaukseen (*billijkheidscorrectie / correction en équité*), jos avioero tapahtuu aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen

perusteella (*onherstelbare ontwrichting / désunion irrémédiable*).

Omaisuu den yhteisyyteen perustuvassa järjestelmässä ([siviililain 2.3.54 §](#)) omaisuus on miltei yksinomaan yhteistä. Omaisuus kuuluu aina molemmille puolisoille omaisuuden hankkimistavasta riippumatta.

Avioehtosopimus on myös muodollinen sopimus. Kaikki avioehtosopimukset on vahvistettava notaarin vahvistamalla asiakirjalla ([siviililain 2.3.6 §](#)), muuten ne ovat mitättömiä.

3 Onko aviovarallisuussuhteiden järjestämistä rajoitettu?

Puolisot voivat periaatteessa vapaasti järjestellä aviovarallisuussuhteensa edellyttäen, että niihin ei sisälly ehtoja, jotka ovat ristiriidassa jonkin pakottavan säännöksen tai aviovarallisuussuhteiden johdonmukaisuuden vaatimuksen kanssa ([siviililain 2.3.1 §](#)).

4 Mitkä ovat avioeron, asumuseron tai avioliiton pätemättömäksi julistamisen oikeusvaikutukset aviovarallisuussuhteisiin?

Avioeron, asumuseron tai avioliiton mitättömäksi julistamisen yhteydessä aviovarallisuussuhdejärjestelmä puretaan, ja aviovarallisuus on selvitettävä ja jaettava. Tämän toteutus määräytyy sovellettavan aviovarallisuussuhdejärjestelmän mukaan.

Kun lakisääteinen järjestelmä puretaan, yhteinen omaisuus muuttuu automaattisesti jakamattomaksi niin sanotuksi "postcommunautaire"-omaisuudeksi. Aviovarallisuuden selvittämiseen ja jakamiseen asti sovelletaan yhteisomistusta koskevaa lainsäädäntöä ([siviililain 3.68 §](#) ja sitä seuraavat pykälät). Aviovarallisuuden selvittämistä ja jakamista varten on tarpeen määrittää kunkin kolmen omaisuuslajin tarkka koostumus ([siviililain 2.3.41–2.3.50 §](#)).

Kun omaisuuden yhteisyyteen perustuva järjestelmä puretaan, yhteinen omaisuus muuttuu myös tässä tapauksessa automaattisesti jakamattomaksi "postcommunautaire"-omaisuudeksi. Kun ehdoton omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä puretaan, ainoastaan mahdollinen jakamaton omaisuus on selvitettävä ja jaettava. Tässä tilanteessa oikeudenkäyntilaissa (*Gerechtig Wetboek / Code judiciaire*) on (oikeuden päätöksellä tehtävää) omaisuuden selvittämistä ja jakoa koskevat säännöt ([oikeudenkäyntilain 1205–1224 §](#)). Jos omaisuuden erillisyyteen perustuvaan järjestelmään on sisällytetty jonkinlaisia "korjausmekanismeja" tai jos puolisot ovat sopineet mahdollisuudesta kohtuullistamiseen, näitä on luonnollisesti sovellettava.

5 Miten toisen puolison kuolema vaikuttaa aviovarallisuussuhteisiin?

Aviovarallisuussuoikeuden mukaan, jos avioehtosopimuksessa ei toisin määrätä, yhteinen omaisuus jaetaan puolisoiden kesken puoliksi. Eloonjäänyt puoliso saa siis joka tapauksessa puolet yhteisestä omaisuudesta.

Perintöoikeuden mukaan toinen puoli yhteisestä omaisuudesta muuttuu eloonjääneen puolison henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, ja eloonjäänyt puoliso saa käyttöoikeuden ensimmäisenä kuolleen puolison omaisuuteen, jos vainajalla ei ole lapsia, mutta hänellä on veljiä, sisaria tai veli- tai sisarpuolia tai (iso)vanhempia. Jos vainajalla on lapsia, kuolleen puolison jäämistön omistusoikeus siirtyy kokonaisuudessaan lapsille. Eloonjäänyt puoliso saa kuitenkin käyttöoikeuden. Jos vainajalla ei ole lapsia, veljiä, sisaria tai veli- tai sisarpuolia tai (iso)vanhempia, jäämistö siirtyy kokonaisuudessaan eloonjääneelle puolisolle. Avioehtosopimukseen voidaan myös sisällyttää erityislausekkeita eloonjäävän puolison hyväksi kuoleman jälkeen ([siviililain 2.3.55 §](#)).

Lisäksi perintöoikeus suojelee eloonjäänyttä puolisoa vainajan tekemien lahjoitusten varalta. Tällä tavoin varmistetaan, että eloonjäävälle puolisolle jää aina tietty vähimmäisosuus (lakiosa) jäämistöstä. Eloonjäänyt puoliso saa joka tapauksessa käyttöoikeuden vähintään puoleen perintöön kuuluvasta omaisuudesta. Tähän sisältyy vähintään ensisijaisena kotina toiminut kiinteistö ja siellä sijaitsevat kotitaloustavarat, vaikka tämän käyttöoikeuden arvo olisi yli puolet jäämistön käyttöoikeuden arvosta ([siviililain 4.147 §](#)).

6 Millä viranomaisella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia?

Perhetuomioistuimella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevat asiat.

7 Miten aviovarallisuusjärjestelmä vaikuttaa puolison ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin?

Kummallakin puolisollla on oikeus päättää omasta omaisuudestaan (siviililain 2.3.39 §) perheen kotia lukuun ottamatta. Puoliso ei voi koskaan myydä tai kiinnittää sitä ilman toisen puolison suostumusta (siviililain 215 §:n 1 momentti). Yhteistä omaisuutta on hallinnoitava perheen edun mukaisesti. Yleisesti ottaen kumpikin puoliso voi hallinnoida yhteistä omaisuutta ja suorittaa päivittäisiä toimia, kuten kotitalouteen ja lasten kasvatukseen liittyviä toimia. Joissakin tapauksissa omaisuuden hallinnointi kuuluu yksinomaan toiselle puolisolle, esimerkiksi silloin, kun asianomaiset toimet liittyvät hänen ammattiinsa (siviililain 2.3.31 §). Kun on kyse toimista, jotka toinen puoliso voi suorittaa yksin, toisen puolison on hyväksyttävä tämä toimenpide (siviililain 2.3.30 §). Tärkeämmässä asioissa puolisoitten on toimittava yhdessä, esimerkiksi ottaessaan kiinnelainaa tai myydessään kiinteistöä (siviililain 2.3.32 § ja 2.3.33 §). Jos puoliso ei ole antanut suostumustaan, oikeustoimi voidaan kumota (siviililain 2.3.36 § ja 2.3.37 §).

Ennen avioliittoa syntyneet velat sekä avioliiton aikana saaduista perinnöistä ja lahjoista johtuvat velat ovat henkilökohtaisia velkoja (siviililain 2.3.23 §). Lisäksi toisen puolison ottamat velat, jotka liittyvät yksinomaan kyseisen puolison omaan omaisuuteen, ovat myös henkilökohtaisia velkoja (täydellinen luettelo on siviililain 2.3.24 §:ssä). Yhteisiä velkoja ovat muun muassa sellaiset velat, jotka toinen puoliso on ottanut taloudenhoitoa tai lasten kasvatusta varten (täydellinen luettelo on siviililain 2.3.25 §:ssä).

Periaatteessa kumpikin puoliso vastaa omista veloistaan omilla varoillaan ja tuloillaan (siviililain 2.3.26 §:n 1 momentti). Tähän sääntöön on kuitenkin joitakin poikkeuksia (ks. siviililain 2.3.26 §:n 2-4 momentti). Jos kyseessä on puolisoitten yhdessä ottama velka, se voidaan periä sekä kummankin puolison omasta omaisuudesta että yhteisestä omaisuudesta (siviililain 2.3.27 §). Myös yhteinen velka voidaan lähtökohtaisesti periä sekä kummankin puolison omasta omaisuudesta että yhteisestä omaisuudesta. Myös tähän sääntöön on poikkeuksia (ks. siviililain 2.3.28 §).

8 Lyhyt kuvaus aviovarallisuuden jakautumisesta, mukaan lukien ositus, jako ja myynti, tässä jäsenvaltiossa

Avioehtosopimus, joka puretaan, lakkaa olemasta voimassa. Jos lakisääteinen aviovarallisuusjärjestelmä puretaan, puolisoitten tai eloonjääneen puolison on laadittava luettelo yhteisestä irtaimesta omaisuudesta ja yhteisistä veloista (siviililain 2.3.42 §).

Ensinnäkin kumpikin puoliso saa omistusoikeuden omaan omaisuuteensa. Lisäksi kummankin puolison osalta laaditaan laskelma yhteisen omaisuuden ja henkilökohtaisen omaisuuden välisistä korvauksista. Tämän jälkeen käsitellään maksut ja korvaukset ja jaetaan nettovarot (siviililain 2.3.43 §:n 1 momentti).

Lopuksi omaisuus jaetaan periaatteessa puoliksi, ellei toisin ole määrätty (siviililain 2.3.50 §).

Aviovarallisuusjärjestelmä voidaan purkaa sopimalla. Omaisuus, joka on kirjattava valtiovarainministeriön omistajuutta koskevista asiakirjoista vastaavan osaston (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie / Administration générale de la Documentation patrimoniale*) rekisteriin, jaetaan notaarin vahvistamalla asiakirjalla. Jos puolisoit eivät pääse sopimukseen aviovarallisuusjärjestelmän selvittämisestä ja omaisuuden jakautumisesta, perhetuomioistuimen tuomarin etukäteen nimittämä selvityksestä vastaava notaari laatii selvityksen. Osapuolet voivat hyväksyä notaarin selvitysluonnoksen. Jos näin ei tapahdu, heidän on esitettävä vastalauseensa selvitysluonnoksesta. Perhetuomioistuin voi tämän jälkeen antaa tuomion, jossa se hyväksyy selvittämisen ja selvitysluonnoksen hyläten vastalauseet, tai päättää, että vastalauseet ovat (kokonaan tai osittain) perusteltuja.

9 Millä tavoin kiinteä omaisuus rekisteröidään ja mitä asiakirjoja tai tietoja siihen vaaditaan?

Kirjaaminen valtiovarainministeriön omistajuutta koskevista asiakirjoista vastaavan osaston rekisteriin edellyttää notaarin vahvistamaa asiakirjaa.

■ Päivitetty viimeksi: 07/05/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.